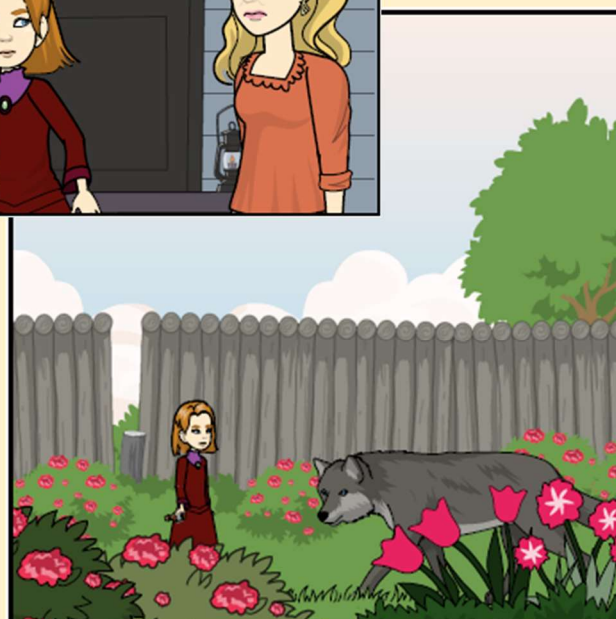
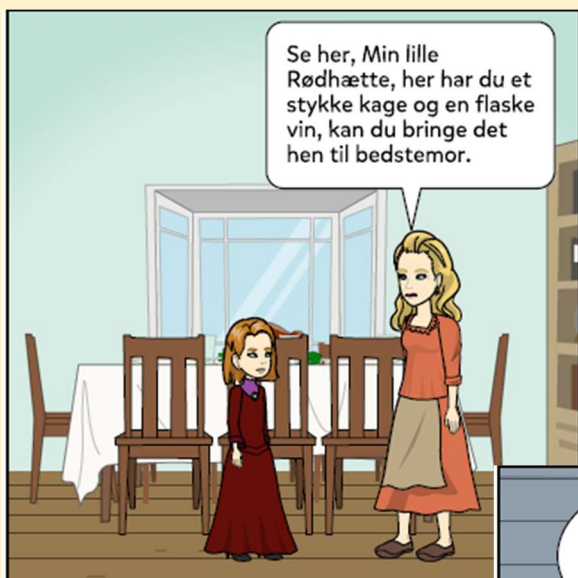

Fra bogstaver til streg –

Det klassiske eventyr som grafisk gendigtning

INDHOLD

INDLEDNING	3
Undersøgelsesspørgsmål:.....	3
PLANLÆGNING	3
Elevgruppen:.....	3
Didaktiske overvejelser:	4
Differentiering:	4
Stilladsring:	4
Den filosofiske undringsmodel	5
Plan for undervisningsforløbet:.....	5
Undringsfasen - Højtlesning og plenumdiskussion af HC Andersens ”Historien om en Moder” (Andersen, 2022).	5
Spørgfasen - Højtlesning og fælles analyse af Peter Madsens tegneserieudgave ”Historien om en mor” (Madsen, 2015)	6
Undersøgesfasen - Udvælgelse af selvvalgt eventyr.....	7
Svarfasen - Plan for omskrivning af eventyret – herunder Storyboard.....	7
Udarbejdelse af egen tegneseriefortolkning.....	7
Præsentation af produkterne	8
Evaluering af forløbet	8
UDFØRELSE	8
Observation	8
EVALUERING	10
Refleksioner over elevarbejde.....	10
Hvordan oplevede eleverne selv processen.....	10
KONKLUSION	10
REFERENCER	12
BILAG:	13

INDLEDNING

Svend Brinkmann definerer begrebet dannelse, som 'højnelse til humanitet gennem kultur' (Brinkman, 2019), og i denne definition ligger vel nærmest danskfagets berettigelse. Med 'højnelse' menes, jævnfør Brinkman, at få noget til at vokse op, oplyses eller opdrages. Humaniteten, det fællesmenneskelige er målet, og vejen hertil må gå gennem kulturen. Netop dette sigte, det fællesmenneskelige, humaniteten er vel målet med ethvert undervisningsforløb i faget dansk. Vi er nødt til at forstå og lære af vores fælles kultur for at kunne fungere i et samfund, hvor en vis konsensus omkring normer og værdier er nødvendig for vores sameksistens.

I fællesmålene for danskfaget står der at elever i faget dansk skal: "fremme deres oplevelse og forståelse af litteratur og andre æstetiske tekster... som kilder til udvikling af personlig og kulturel identitet" (Undervisningsministeriet, 2019). Når eleverne skal beskæftige sig med litteratur, er det altså med henblik på netop dannelsen. At læse et gammelt eventyr er ikke alene underholdning, men i virkeligheden et skridt på vejen til at indtage sin plads i samfundet. Netop dette mål er afsættet for det undervisningsforløb, jeg her vil udarbejde og afvikle. Forløbet vil omhandle eventyret som litterær genre.

Yderligere står der i fællesmålene at faget skal fremme elevernes indlevelsessevne og deres æstetiske, etiske og historiske forståelse (Undervisningsministeriet, 2019). Og hvor eventyret ved at være en ældre tekst med et moralsk budskab åbenlyst er en kilde til at fremme elevernes etiske og historiske forståelse, var min tanke, at man ved at gengilde eventyret i et andet format kunne opnå at arbejde med indlevelsen og det æstetiske udtryk.

Tegneserien udgør sin egen genre, men indeholder kompositoriske elementer fra både traditionel litteratur og film (Grünwald, 2012). Tegneserier hører til i rækken af æstetiske tekster, og set med mine øjne, er det at beskæftige eleverne med tegneserier ikke alene fremmede for forståelsen for netop tegneserien, men også forståelsen for virkemidler i såvel skrevne tekster som levende billeder. Jeg besluttede derfor, at opgaven her vil blive, at gengilde et klassisk folke- eller kunsteventyr i en moderne tegneserieversion. Arbejdet med tegneserier fremmer elevens evne til indlevelse, fortolkning, krop og drama samt dialog, hvilket alle er målsætninger i henhold til fællesmålene for danskfaget (Undervisningsministeriet, 2019).

Undersøgelsesspørgsmål:

Hvordan planlægges, gennemføres, evalueres og udvikles danskundervisning på "FGU - Krea og Sundhed", hvor eleverne analyserer et eventyr i hhv. traditionel tekst og i tegneserieudgave og herefter på tilsvarende vis fortolker et selvvalgt eventyr og gengiver deres version som tegneserie?

PLANLÆGNING

Elevgruppen:

Forberedende Grunduddannelse (FGU) er et undervisningstilbud til unge mellem 15 og 25, som har afsluttet grundskolen, men som ikke er kommet videre i uddannelsesforløb eller beskæftigelse.

Der kan selvsagt være mange forskellige årsager til at et ungt menneske havner i denne kategori, og således er der stor diversitet i elevgruppen på FGU.

Grundtanken bag den forberedende grunduddannelse er, at eleverne skal have et anderledes undervisningstilbud end det de har kendt gennem grundskolen, og undervisningen foregår derfor på praksisorienterede "værksteder", hvor almen undervisning, som dansk og matematik, gennemføres med afsæt i den praktiske undervisning.

Denne undersøgelse vil blive gennemført på værkstedet "Krea og Sundhed" som er målrettet elever med interesse for sundheds- og omsorgsbranchen. Der er 10 elever på holdet, herunder er fire konstateret dyslektiske, og flertallet har i nogen grad læse- og skrivevanskeligheder. Desuden er en stor del af eleverne udfordret af koncentrationsbesvær, som har fulgt dem gennem hele deres skolegang, og deres faglige niveau er derfor betydeligt lavere end, man ville forvente efter afslutning af 9. klasse.

Didaktiske overvejelser:

Differentiering:

Eftersom elevgruppen her befinder sig på meget forskellige faglige niveauer, er det nødvendigt at indtænke differentiering, når undervisningsforløbet tilrettelægges.

Indenfor dansk didaktik skelner man mellem elevdifferentiering og undervisningsdifferentiering. Førstnævnte er et udtryk for fysisk opdeling af eleverne efter kriterier, f.eks. deres faglige niveau eller interesser. Undervisningsdifferentiering er derimod et undervisningsprincip, hvorved man i den samme undervisning prøver at imødekomme de forskellige elever i en klasse (Calsen, 2020).

Mange af eleverne på FGU har mødt nederlag gennem hele deres skolegang. De har skillet sig ud og siddet passive eller set sig nødsaget til at bede om andre opgaver gang på gang, når de har måttet erkende, at de ikke magtede, hvad alle deres jævnaldrende klassekammerater arbejdede med. De har altså oplevet elevdifferentiering, formentlig hver eneste dag, hvad enten den var tilsigtet eller ej.

Dette undervisningsforløb planlægger jeg som differentieret undervisning med det udgangspunkt, at opgaven skal kunne løses og skal bidrage til læring, uanset hvilket niveau eleven i udgangspunktet befinder sig på.

Stilladsering:

Velovervejeth stilladsering er essentiel for at opnå målsætningen om, at enhver elev skal have mulighed for at løse opgaverne og lære af dette undervisningsforløb.

Stilladsering som pædagogisk begreb er udviklet af Bruner, Wood og Ross, og tager afsæt i Vygotskys begreb "Zonen for nærmeste udvikling" (Lindkvist, 2004). Bruner et al. er optaget af, hvordan »eksperten« kan fungere som »stillads« for »novicen«, og stilladsering er den proces eller det produkt, der gør eleven i stand til at nå et mål eller løse en opgave, som eleven ikke kunne have gjort uden støtte fra andre (Wood, Bruner, & Ross, 1976).

Stilladsering skal ikke blot forstås som et andet ord for hjælp til at løse en opgave. Det er en særlig hjælp, som bidrager til, at eleverne tilegner sig nye færdigheder og forståelser. Således er det altså målsætningen,

at jeg bygger min undervisning op i mindre bidder, som bygger ovenpå hinanden. Eleverne skal tages i hånden fra begyndelsen og hjælpes med at finde vej trin-for-trin op ad stilladset.

Men stilladsering er midlertidig og sigter mod fremadrettet at gøre eleven selvstændig og selvhjulpent, således er det formålet med stilladseringen, at eleven i sidste del af forløbet er rustet til at arbejde selvstændigt med opgaven (Juul, 2020).

Mit mål, når jeg tilrettelægger undervisningsforløbet er altså at alle elever føler, at opgaven er håndgribelig fra start, fordi opgaverne gradvist bygges ovenpå hinanden, og det de lærte fra de første trin vil hjælpe dem til at løse de næste. Og ideelt set, vil en elev så i slutningen af forløbet være i stand til at arbejde helt selvstændigt med udarbejdelsen af en tegneserie.

Den filosofiske undringsmodel

Den konkrete planlægning af undervisningsforløbet har jeg valgt at bygge op om Louise Nabe-Nielsens model for planlægning af filosofisk undring (Nabe-Nielsen, 2019). Som titlen indikerer, er denne model udviklet med henblik på at stimulere elever til filosofisk undren; alligevel finder jeg modellen direkte overførbart og anvendelig til formålet med mit undervisningsforløb, idet jeg anser faserne: 'Undren', 'Spørgen', 'Undersøgelse' og 'Svar' for at være relevante i ethvert forløb, som skal føre til dannelse.

Plan for undervisningsforløbet:

Formålet med undervisningsforløbet er at eleverne vil finde interesse for et klassisk eventyr og komme helt ind under huden på teksten uden nødvendigvis at opleve, at de analyserer den.

De bliver præsenteret for opgaven som noget praksisorienteret, idet det at kunne forstå og gengive eventyr er en brugbar kompetence for eksempelvis dem, som ønsker at arbejde indenfor det pædagogiske felt. Og jeg præsenterer dem for muligheden for at få trykt et samlet hæfte med deres tegneserier til slut, som vi så kan tage ud i nogle børnehaver og læse sammen med børnene derude.

Ved at begynde forløbet med at læse et eventyr som ren tekst, og i et lidt vanskeligt sprog, er det mit håb, at eleverne vil kunne se relevansen af at gendigte eventyret – ja måske endda selv nå den konklusion, at det ville være lettere for nutidens børn at læse en illustreret tekst.

Undringsfasen - Højtlesning og plenumdiskussion af HC Andersens "Historien om en Moder" (Andersen, 2022).

Jeg vælger at gennemlæse, analysere og fortolke eventyret, "Historien om en Moder", sammen med eleverne før de selv bliver kastet ud i en lignende proces med et selvvalgt eventyr. Dette gør jeg i henhold til princippet om undervisningsdifferentiering fremfor elevdifferentiering - for at skabe et inkluderende læringsmiljø, hvor alle kan være med fra start. Alle får mulighed for at forstå, hvad vi arbejder med og hvor processen tager os hen, og alle får sporet deres mindset ind på, hvordan eventyr læses og analyseres.

Dette er første led i arbejdsprocessen, "undringsfasen". Nabe-Nielsen skriver, at det er vigtigt at forberede spørgsmål til processen. Hun tilføjer: *Det er vigtigt, at de spørgsmål, man formulerer, først og fremmest formuleres, for at man som voksen kan få et overblik over temaet og bogen og derved forberede sig på, hvilke retninger samtalen med børnene kan bevæge sig i. Der er altså ikke tale om en tjekliste, hvor alle spørgsmål skal i spil* (Nabe-Nielsen, 2019, s. 204).

Jeg har på forhånd besluttet, at diskussionen vil få lov at bevæge sig i de retninger eleverne er optagede af, men jeg har forberedt følgende spørgsmål til at stimulere snakken, hvis den går i stå eller få den tilbage på sporet, når den bevæger sig for langt væk fra emnet:

- Vil nogen forsøge at genfortælle hvad der sker i historien?
- Hvilke tanker vækker fortællingen hos jer?
- Hvad tror I H.C. Andersen prøvede at fortælle med denne historie?
- Er der nogle træk ved historien, I kan genkende som noget, der hører til eventyr?
- Hvilke følelser, tror I, går igennem moren i løbet af historien?
- Hvad er det egentlig, der sker med hende til sidst? Hvorfor tager hun ikke drengen med hjem?
- Hvad synes I om historien?
- Var den svær at forstå?
- Hvad tror I, et barn ville synes?
- Hvad kunne gøre det lettere at forstå historien?

Først efter dette led i arbejdsprocessen præsenteres eleverne for det egentlige mål med forløbet – nemlig at de selv vil skulle udvælge og gendigte et klassisk folkeeventyr eller kunsteventyr i en form, hvor det er grafikken snarere end ordene, som fortæller historien – en tegneserie.

Spørgefasen - Højtlesning og fælles analyse af Peter Madsens tegneserieudgave "Historien om en mor" (Madsen, 2015)

Jeg forventer ikke, at eleverne er særligt bekendte med tegneseriegenren eller analyse af billeder og symboler. Derfor læser vi også tegneserien i plenum. Først læser jeg et uddrag fra mit eget eksemplar af bogen, uden at eleverne har adgang til at se illustrationerne, så eleverne oplever, at i denne udgave er det ikke teksten, der fortæller dem historien. Teksten er faktisk meningsløs i sig selv. Det er først og fremmest illustrationerne, der fortæller, og teksten understøtter blot tegningerne.

Dernæst læser jeg, mens eleverne følger med i deres egen udgave.

Denne del af undervisningsforløbet er spørgefasen. Her er ikke noget mål om særlige fortolkninger eller erkendelser. I henhold til Nabe-Nielsen er det særlige ved billedsamtalen, altså det at filosofere med afsæt i et billede: *"at den ikke er bundet op på analysemodeller eller på anden vis orienteret efter at nå frem til nogen form for sand erkendelse om billedet."* (Nabe-Nielsen, 2019, s. 206)

Diskussionen efterfølgende vil jeg dog gerne have til at omhandle forskellene på de to udgaver af historien, så jeg vil være lidt mere styrende end i undringsfasen.

Jeg vil bede eleverne svare på følgende:

- Genkender i tegneserien som den samme historie, eller synes I, der er stor forskel mellem de to?
- Hvilke forskelle lægger I mærke til?
- Kan I genkende min påstand om, at det primært er tegningerne, der fortæller? Og kan I finde nogle eksempler hvor det er tydeligt?
- Hvilke virkemidler har man til rådighed som tegner og hvordan bruger Peter Madsen dem her? (Farver, komposition, lys, symbolik m.m.)
- Hvad synes I om tegneserien? Var historien lettere at forstå sådan her? Eller var det svært at læse den?
- Hvad fungerer godt, og hvilke kneb kunne du finde på at genbruge i dit eget eventyr?

- Hvordan bruges teksten?
- Hvilke sanser taler Peter Madsen til i sin udgave af fortællingen? Og hvordan gør han det?

Undersøgelsesfasen - Udvælgelse af selvvalgt eventyr

I denne del af undervisningsforløbet bliver eleverne bedt om selv at vælge et eventyr, som de kunne have lyst til at gendigte i en tegneserieudgave.

Til rådighed får de nogle bøger med kunsteventyr af H.C. Andersen og klassiske folkeeventyrsamlinger af Asbjørnsen og Moe samt Brødrene Grimm.

Derudover, kan de søge eventyr på nettet, hvis de ønsker andre end dem der er til rådighed i bøgerne, eller hvis de har brug for en digital version, for eksempel hvis de er afhængige af at kunne få teksten læst op i Appwriter eller som lydbog.

Desuden får de det tip, at man med fordel kan vælge et eventyr som ikke er alt for langt (fordi det vil være et stort arbejde at illustrere et langt eventyr) og ét hvor karaktererne er mennesker (fordi programmet Pixton har ret begrænsede muligheder for at inkludere dyr).

Når eleverne arbejder selvstændigt med opgaven cirkulerer jeg mellem dem for at høre om deres overvejelser og hjælpe, hvor der er behov for det. Dette stimulerer refleksionen over eget arbejde og sikrer, at jeg ser alle eleverne og at ingen strander, når de møder en forhindring. Desuden bidrager det til den differentierede undervisning, fordi eleverne vil opleve, at alle bliver spurgt på skift. Der vil være nogle elever jeg bruger mere tid på end andre, fordi behovet for hjælp er større hos dem. Men der vil ikke være nogen, som ikke oplever at arbejde selvstændigt med opgaven, og ingen vil opleve at være helt overladt til sig selv.

Svarfasen

Plan for omskrivning af eventyret – herunder Storyboard

Når eleverne har udvalgt deres eventyr, bliver de bedt om at fremstille et Storyboard – altså en plan for, hvordan de vil illustrere eventyret panel for panel i deres tegneserie.

De får til opgave at læse et afsnit ad gangen og så spørge sig selv: ”hvordan kan jeg fortælle det her med billeder”. Tekst skal kun inkluderes, når den er uundværlig og kan understøtte illustrationen for eksempel ved replikker.

På et stykke papir tegner de så tegne seks eller otte bokse. Hver af disse bokse repræsenterer et panel i deres tegneserie, og dette skal de udfylde med en hurtig skitse, som gerne må være grim og uafslæselig for alle andre, men som kan vise eleven selv, hvordan figurer skal placeres og interagere i netop dette panel.

Hver tegning skal højst tage et minut eller to at tegne, den er ment som en form for grafiske noter.

Udarbejdelse af egen tegneseriefortolkning

Gennem Studietube.dk har eleverne adgang til tegneserieprogrammet Pixton. Alle bliver introduceret til programmet og laver små testtegninger, men jeg vil lade det være op til eleven selv, hvorvidt han/hun ønsker at lave sin tegneserie i dette program eller i hånden.

Præsentation af produkterne

De færdige tegneserier vil blive printet og sat sammen til små hæfter, som eleverne så viser hinanden. Hver elev vil få lejlighed til at fortælle om processen og om hvilke overvejelser de har gjort sig for at nå frem til resultatet.

Desuden vil jeg forsøge at arrangere, at eleverne kan få lov at præsentere deres eventyr for børnehavebørn eller indskolingsbørn i lokalområdet.

Evaluering af forløbet

Det er vigtigt, at alle elever får en oplevelse af at nå i mål med deres tegneserier. Der vil derfor være en periode, hvor nogle elever vil skulle gå videre til andre opgaver, mens de sidste når i mål. Vi evaluerer først forløbet, når alle er blevet færdige og har mulighed for at fremvise et produkt.

UDFØRELSE

Observation

Undringsfasen - Højtlesning og plenumdiskussion af HC Andersens "Historien om en Moder"

Undervisningsforløbet blev indledt med at jeg læste HC Andersens eventyr "Historien om en moder" højt. Vi havde samlet os i en rundkreds, dæmpet belysningen og tændt et stearinlys for at skabe en hyggelig stemningen omkring læsningen. Eleverne blev helt grebet af det. Jeg var nødt til at forlade klassen et øjeblik for at hjælpe en kollega, og da jeg kom tilbage sad en elev på et bord foran kredsen af opmærksomme tilhørere og læste højt af "Klods Hans". Det var jo slet ikke en del af planen, men jeg ville da ikke spolere dette vidunderlige litterære initiativ fra min ellers bogligt udfordrede elevgruppe, så eleven fik lov at læse færdig. Det at en elev læste højt, gjorde det meget tydeligt, hvor mange vanskelige ord HC Andersen anvender i sine tekster, så vi tog en snak om dette og om, hvorvidt eventyrene er forældede eller også kan fascinere børn af vores samtid, som er vant til at få historier serveret som levende billeder, der udspiller sig for øjnene af dem. Elevernes meninger var delte. Nogle mente slet ikke, der var nogen værdi i de gamle eventyr, men et flertal blev enige om, at eventyrene stadig var gode historier, men at de burde suppleres med illustrationer, når man læser dem for børn i dag.

Herefter læste jeg "Historien om en moder". Eleverne var på nuværende tidspunkt ved at tabe koncentrationen lidt. De formåede at lytte opmærksomt gennem oplæsningen, men den efterfølgende diskussion blev kort og lidt forceret.

Spørgefasen - Højtlesning og fælles analyse af Peter Madsens tegneserieudgave "Historien om en mor"

Næste skridt var højtlesning af tegneserien. Dette foregik dagen efter læsningen af HC Andersens version. Jeg indledte med at læse et uddrag af teksten højt uden at vise eleverne billederne. Det blev meget

tydeligt, at teksten uden billeder var fuldkommen meningsløs, og at det således ikke var teksten, men først og fremmest illustrationerne, der fortæller historien i denne version.

Hernæst læste jeg højt igen, mens en elev holdt et åbent eksemplar af bogen op, så eleverne kunne følge med i teksten. Vi sad igen i rundkredsen, men ikke med dæmpet belysning, eftersom det jo var afgørende, at eleverne kunne se illustrationerne.

Eleverne syntes mere aktive og interesserede i den efterfølgende diskussion. Det var ikke let at sætte ord på forskellene mellem de to historier, som i deres øjne forekom helt ens. Men vi nåede frem til den konklusion, at det måtte være fordi Peter Madsen formåede at illustrere historien så levende, at vi faktisk syntes, vi fik den fortalt, for teksten havde vi jo konkluderet var helt meningsløs i sig selv.

Undersøgelsesfasen - Udvælgelse af selvvalgt eventyr

Indtil dette punkt i forløbet har al undervisning fundet sted i plenum. Det har givet eleverne en følelse af alle at være en del af det samme arbejde, og først i denne fase, hvor alle er omhyggeligt introduceret til genrerne "eventyr" og "tegneserier", blev det tid for elevernes selvstændige arbejde. Det frøste skridt i denne proces var at udvælge et eventyr. For at sikre undervisningsdifferentiering var eventyr tilgængelige i flere medier f.eks. bøger eller online, og man kunne læse teksten, finde en lydbog eller anvende oplæsningsværktøjer. Hvilket skulle gøre det muligt, at gå på opdagelse i eventyrenes mangfoldighed. De fleste valgte imidlertid eventyr, de kendte i forvejen, og som de googlede sig vej til på nettet. Kun to elever gik på jagt i eventyrbøgerne og udvalgte hver et eventyr, de ikke havde noget forudgående kendskab til.

Svarfasen

Når eleven havde udvalgt sit eventyr, skulle han/hun planlægge arbejdet med tegneserien. Alle blev introduceret til storyboards og forklaret, hvordan de kan hjælpe, når man skal lave en tegneserie. Alligevel vil jeg tro, at omkring halvdelen af eleverne kastede sig over Pixton med det samme og begyndte at arbejde på det endelige produkt. Jeg lod dem gøre det, selvom det egentlig var planen, at de skulle prøve at lave storyboards, fordi jeg nødig ville punktere den kreative iver, der fik dem til at kaste sig direkte ind i arbejdet, men også fordi dette digitale medie jo gør det let, at foretage ændringer undervejs. Hvis man skal lave en tegneserie i hånden, vil jeg mene, at en disposition f.eks. i form af et storyboard er et helt uundværligt redskab.

Der var også en enkelt elev, for hvem det viste sig at være helt uoverskueligt at omsætte eventyret til tegneserie, da hun var gået i gang. Hun kunne simpelthen ikke se for sig, hvordan teksten kunne omsættes til noget som helst andet, og selvom hun havde valgt "Prinsessen på ærten", som var et fint lille eventyr, der i omfang var passende for opgaven, virkede tekstmængden for hende helt uoverkommelig at illustrere. I dette tilfælde måtte hun og jeg træde et skridt tilbage og i fællesskab udarbejde et storyboard. Vi læste teksten et afsnit ad gangen og for hvert afsnit drøftede vi, hvordan man kunne fortælle det samme med billeder. Det blev til et fint lille storyboard, hvor hvert eneste panel var udtænkt og planlagt med karakterer, baggrund, billedtekst og dialog. Vi brugte måske 15 minutter sammen på at nå hertil. Jeg hjalp hende med at udtænke de første få paneler, men herefter gjorde hun faktisk primært arbejdet selv. Og med et storyboard i hånden blev opgaven overskuelig, og eleven endte med at hygge sig med at lave sin tegneserie.

EVALUERING

Refleksioner over elevarbejde

Eleverne arbejdede engageret med opgaven. Det syntes meningsfuldt for dem at skulle nytænke eventyrene, fordi de jo selv havde oplevet, at de gamle tekster kan være svære at forstå – især for børn.

Det var let for eleverne at finde ud af Pixton, og i løbet af ganske få minutter kunne alle elever finde ud af at anvende programmets muligheder. Et par tegneglade og perfektionistiske piger valgte at tegne i hånden. Det havde de fået lov til, men det viste sig at være meget tidskrævende, og en enkelt nåede desværre ikke i mål med arbejdet. Til en anden gang ville jeg nok ikke lade dette være en mulighed. På den anden side, lavede de jo et storyboard og en plan for arbejdet som alle andre, så de opfyldte jo egentlig formålet med opgaven. Men den ene fik desværre ikke succesoplevelsen ved at nå i mål sammen med de andre, og den anden syntes det var lidt hårdt at blive færdig.

En enkelt elev valgte et eventyr, jeg heller ikke kendte og gik i gang med at udarbejde sit storyboard, før jeg nåede at forholde mig til hendes valg. Det viste sig, at hun havde valgt et digt, "Svanereden" af HC Andersen, som anvender svaner som en metafor for danske sagnhelte og svanereden er så Danmark. Det var meget svært at illustrere i en tegneserie, uden at tænke meget abstrakt, og hun endte med at opgive og starte på et nyt. Set i bakspejlet, burde jeg nok have godkendt valget af eventyr, før eleverne gik i gang. Men episoden illustrerede på den anden side meget godt værdien af at lave et storyboard, før man går til den detaljeorienterede og tidskrævende kunstneriske udførelse af produktet.

Eleverne måtte virkelig granske teksterne for at nå frem til det helt rette udtryk i deres tegneserier, og opgaven fik dem således til at læse og visualisere historierne langt mere omhyggeligt end de ville have gjort ved den klassiske "læs og skriv et resumé"-opgave.

Hvordan oplevede eleverne selv processen

Eleverne var generelt meget engagerede gennem alle faser af undervisningsforløbet. Adspurgte svarede de fleste, at det havde været en sjov opgave – men nogle få syntes, det var hårdt at blive færdige, enten fordi de havde valgt nogle lange eventyr som krævede mange paneler for at blive fortalt eller fordi de havde valgt at tegne i hånden, hvilket for disse elever viste sig at være langt mere tidskrævende end at arbejde i Pixton.

Eleverne syntes det var fedt at stå med produktet i hånden – deres eget lille tegneseriehæfte.

KONKLUSION

Arbejdet med at omskrive de klassiske eventyr til tegneserier har været en rigtig god og lærerig proces. Eleverne er blevet udfordret på adskillige områder både læsning, skriftlig fremstilling og billedanalytiske færdigheder var i spil, og herudover var eleven nødt til at planlægge og reflektere over sin proces løbende, fordi tegneserien er nødt til at være velovervejet og struktureret for at være læselig. Sidst men ikke mindst

var opgaven, for de elever som brugte Pixton, medvirkende til at styrke elevens fortrolighed med IT og digitale værktøjer. Og eleverne følte sig da også uden tvivl udfordret, men de gik positive til opgaven og fandt den meningsfuld.

REFERENCER

- Andersen, H. C. (22. 03 2022). *Andersens eventyr- samlede eventyr og historier af H.C. Andersen*. Hentet fra Historien om en Moder:
https://www.andersenstories.com/da/andersen_fortaellinger/historien_om_en_moder
- Brinkman, S. (2019). *Hvad er et menneske*. København: Gyldendal.
- Calsen, D. (2020). Differentiering. I *Didaktisk opslagsbog* (s. 138). København: Hans Reitzels Forlag.
- Grünewald, D. (2 2012). Fra det kritiske til det nydende blik- undervisning i tegneserier i dansk og billedkunst . *Unge pædagoger*, s. 68-77.
- Juul, H. (2020). Didaktiske modeller. I *Didaktisk opslagsbog* (s. 137). København: Hans Reitzels Forlag.
- Lindkvist, G. (2004). *Vygotskij om læring som udviklingsvilkår*. Aarhus: Klim.
- Madsen, P. (2015). *Historien om en mor - frit efter H.C. Andersen*. Bibelselskabet.
- Nabe-Nielsen, L. (2019). Den filosofiske undringsmodel. I L. Nabe-Nielsen, *Filosofi i skolen* (s. 144-250). København: Hans Reitzels Forlag.
- Undervisningsministeriet, B. o. (2019). *Faghæfte for faget dansk 2019*. Børne- og Undervisningsministeriet.
- Wood, D., Bruner, J. S., & Ross, G. (vol. 17 1976). the role of tutoring i problem solving. *Journal of child psychology*, s. 89-100.

BILAG:

Elevproduktioner

The background is a solid purple color with a pattern of white, irregular, elongated shapes scattered across it, resembling confetti or small pieces of paper.

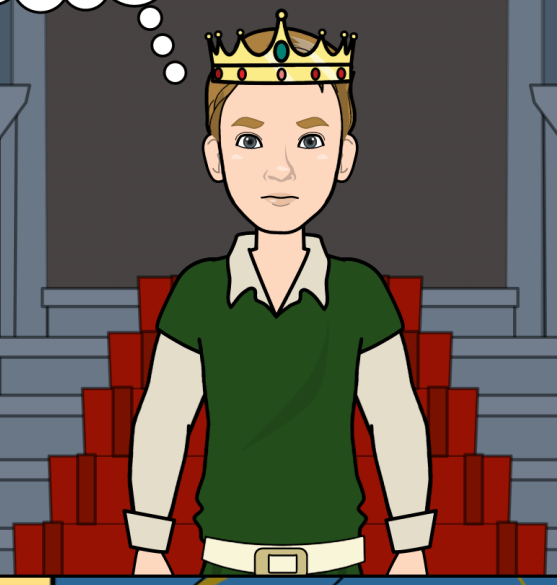
Prinsessen på ærten

Der var engang en prins han ville have sig en prinsesse

Men jeg vil have en RIGTIG prinsesse

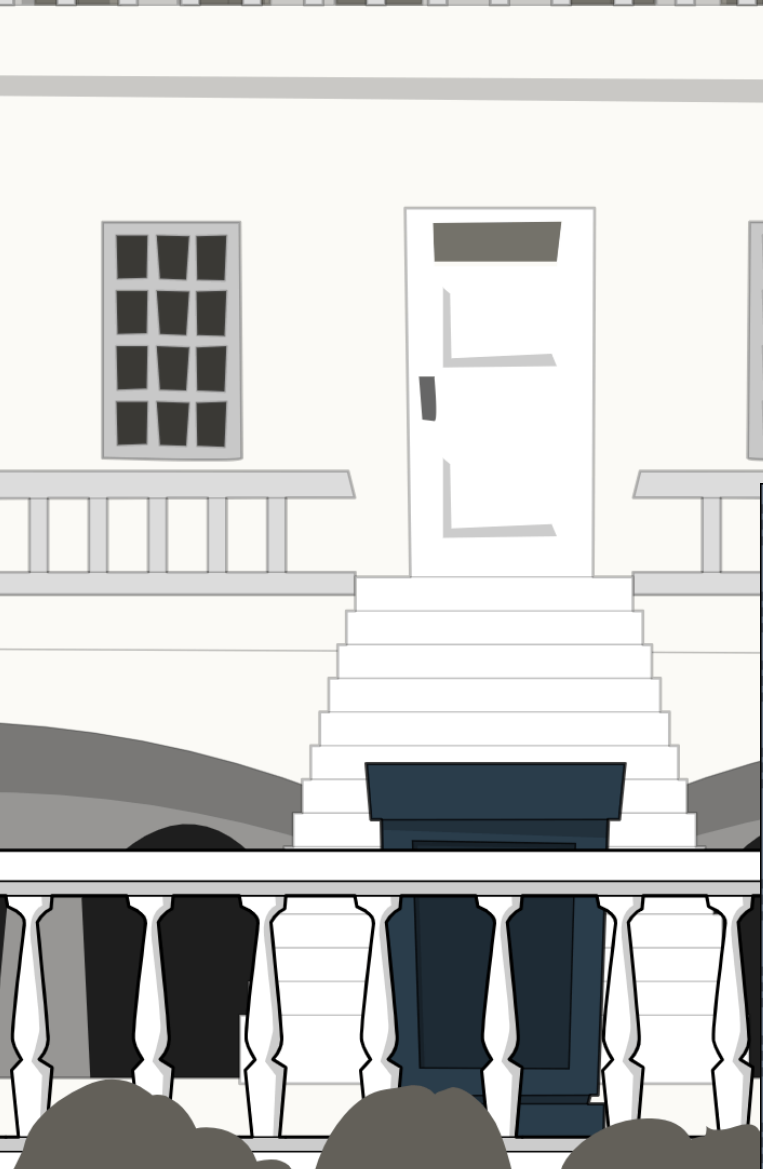
Altid er der noget i vejen - de er aldrig rigtige prinsesser

En aften var det et frygteligt vejr

BANK BANK!

Hvem er det der banker på?

Må jeg komme ind min gode konge?

En prinsesse?

Gud hvor hun så ud

Gode prins, må jeg få ly for det dårlige vejr?

Er du virkelig en prinsesse?

Det skal vi snart finde ud af

Hun redte en seng af 20 madrasser og 20 edderdunskyer oven på madrasserne

Jeg lagede en ærte på bunden

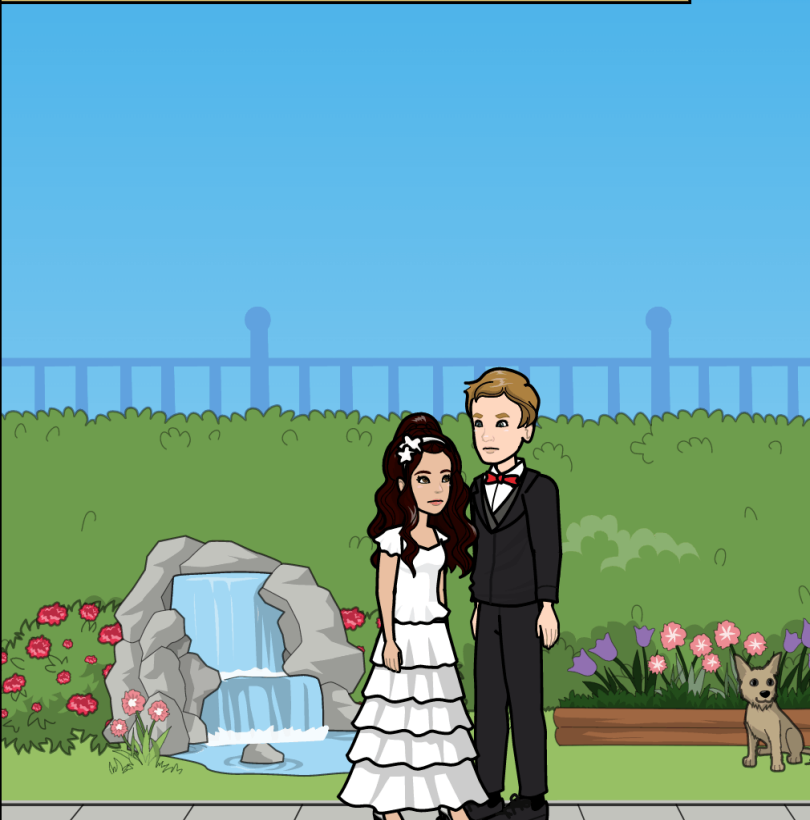
Næste morgen

Ååh
noget så
forfærdeligt jeg er
ganske guld og
blå

Hvordan
har du
sovet?

Så giftede prinsen sig med sin prinsesse

Og ærten kom på et muserum og der er den endnu hvis
ingen har taget den

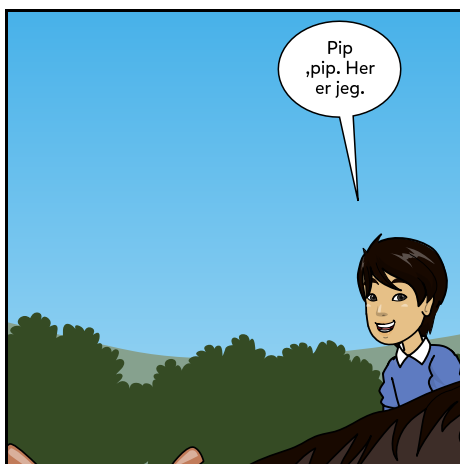
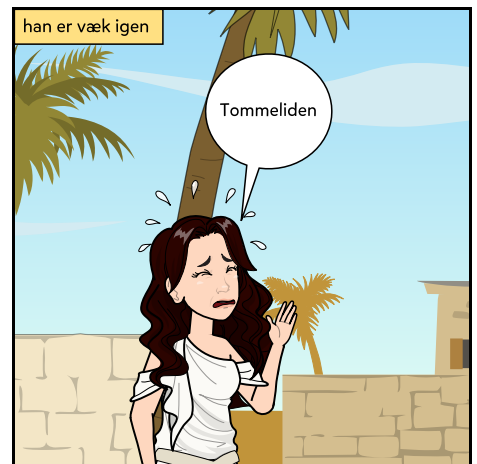
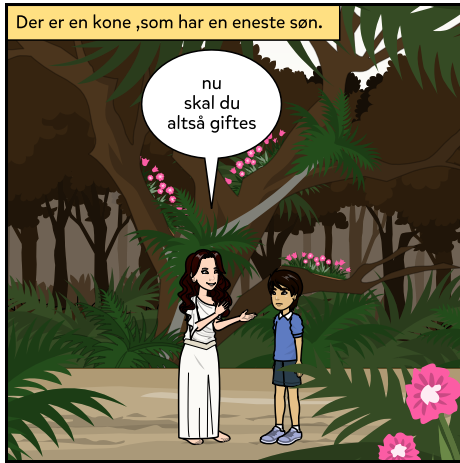

The background is a solid purple color with a dense, repeating pattern of white, hand-drawn brushstrokes. These strokes are of varying lengths and orientations, creating a textured, organic feel. In the center of the image, there is a white square with a thin black border. Inside this square, the word "Slut" is written in a bold, black, sans-serif font.

Slut

Tommeliden

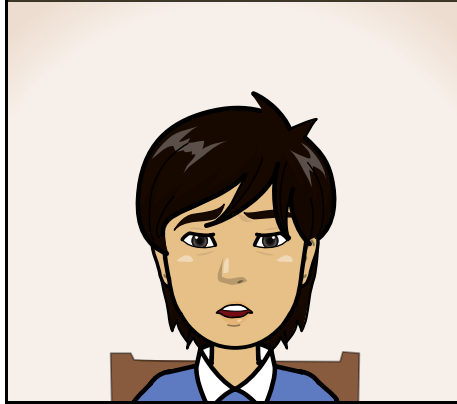
By {0}

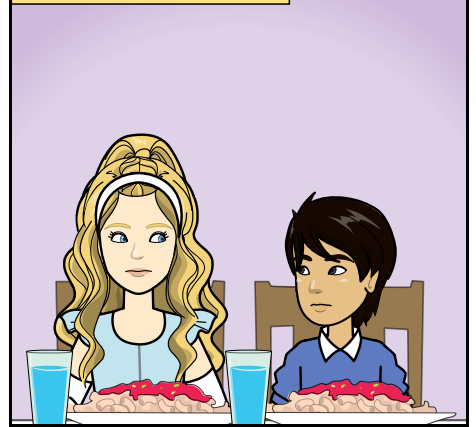
sidder Tommeliden til bords ved siden af prinsessen

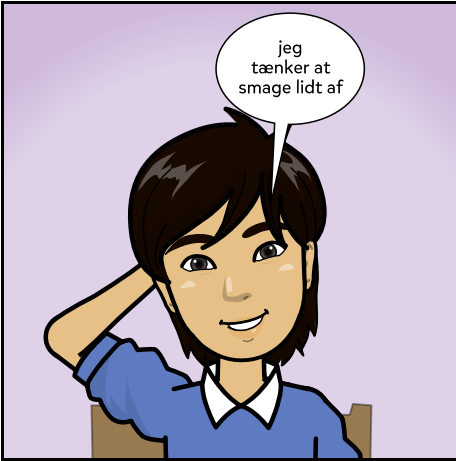
Men han er mere ilde stedt ,for han skal til at spise , kan han ikke nå op

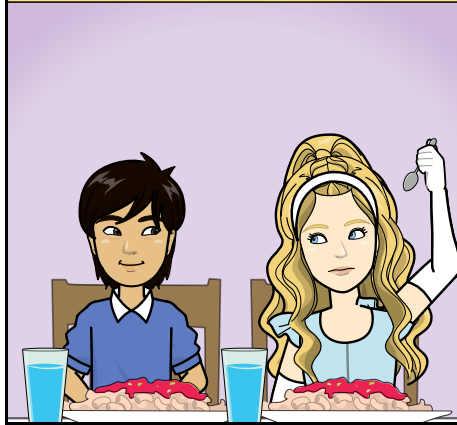
Midt i grøden er der et smørhul.

jeg
tænker at
smage lidt af

vil prinsessen dyppe en stor skefuld grød i smørret

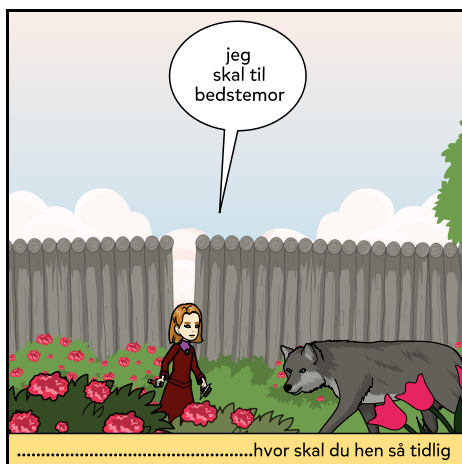
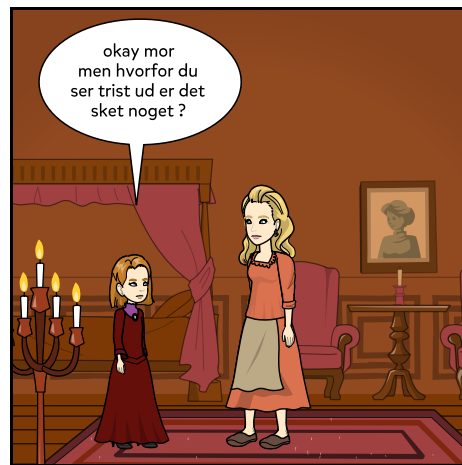
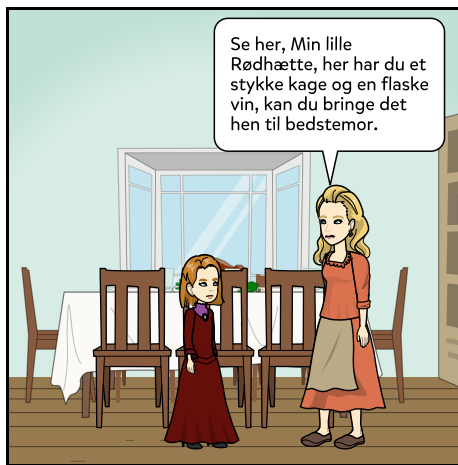
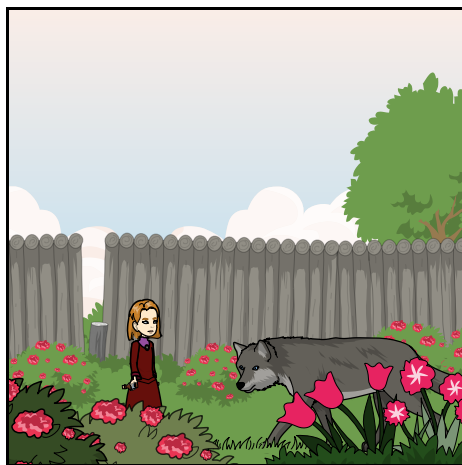

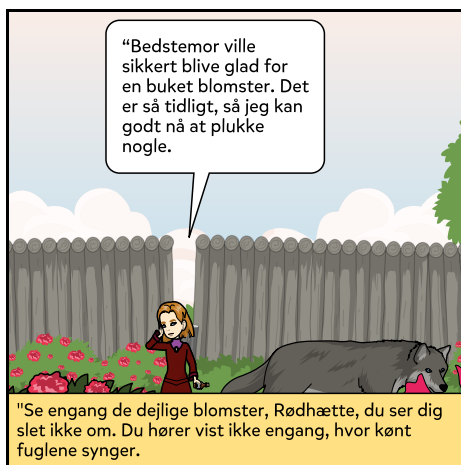
Nå kommer hun til at skubbe til tommeliden med skeen , så han faldt ned og druknede i smørhullet.

Den lille Rødhætte

By {0}

"Bedstemor ville sikkert blive glad for en buket blomster. Det er så tidligt, så jeg kan godt nå at plukke nogle.

"Se engang de dejlige blomster, Rødhætte, du ser dig slet ikke om. Du hører vist ikke engang, hvor kønt fuglene synger.

Hvem er det?

Det er mig rødhætter med kage og vin til dig

Tryk på klinken, jeg er så dårlig, at jeg ikke kan stå op.

Ulven trykkede på klinken, så døren gik op, og uden at sige et ord gik den lige hen til sengen og slugte den gamle bedstemor. Så tog den hendes klæder på, lagde sig i sengen og trak forhænget for.

sikken en forfærdelig stor mund du har.

Det er for at jeg bedre kan æde dig

Jægeren gik netop forbi og tænkte: "Det er dog løjerligt, så den gamle kone snorker. Det er bedst, jeg går ind og ser, om der er noget i vejen.

Nu har jeg dig da endelig, din gamle synder, sagde han, "jeg har rigtigt nok længe søgt efter dig.

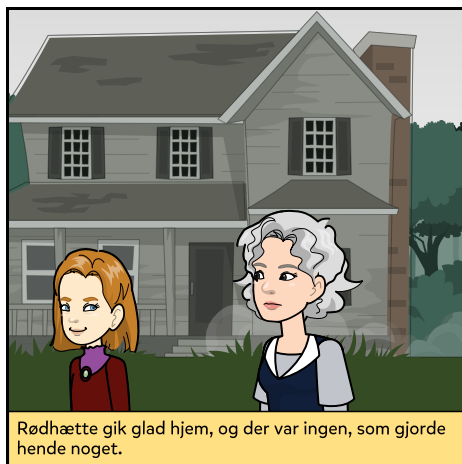

Han tog derfor sin kniv og begyndte at skære ulvens bug op. Da han havde gjort et par snit, så han den røde hue skinne, og lidt efter sprang den lille pige ud og råbte:

hentede i en fart nogle store sten og puttede dem ind i maven på ulven, og da den vågnede og ville løbe sin vej, faldt den om og var død med det samme.

hvor jeg var bange.

Rødhætte gik glad hjem, og der var ingen, som gjorde hende noget.